

Антуан
де Сент-Екзюпері
Маленький принц

Харків
«ФОЛІО»
2021

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Присвячую Леонові Верту

Я перепрошую дітей за присвяту цієї книжки дорослому чоловікові. Я маю поважне виправдання: цей дорослий — мій найщиріший приятель у світі. Я маю і друге виправдання: він здатний розуміти все, навіть дитячі книжки. Я маю ще й третє виправдання: він живе у Франції, де голодує і мерзне. Тому він потребує розради. Якщо цих усіх виправдань не досить, я хочу присвятити цю книжку дитині, якою колись був той дорослий. Усі дорослі спершу були дітьми. (Але мало хто з них пам'ятає про це). Тож я виправляю свою присвяту:

Присвячую Леонові Верту, коли він був хлопчиком

Перекладено за виданням: *Antoine de Saint-Exupéry. Le Petit Prince. — 1943.*

РОЗДІЛ І

У шість років у книжці про праліс, яка мала назву «Не-вигадані пригоди», я побачив одного разу чудовий малюнок. Він зображував змія боа, що ковтав якогось хижака. Ось копія того малюнка.

У тій книжці писали: «Змії боа ковтають свою здобич цілою, не жують її. Потім боа не здатні ворухитись і сплять півроку, поки перетравлять».

Тоді я багато думав про пригоди в джунглях і зрештою й сам намалював кольоровим олівцем свій перший малюнок. Мій малюнок номер 1. Він був отакий:

Я показав свій шедевр дорослим і запитав, чи страшно їм від малюнка.

«Чому від капелюха має бути страшно?» — здивувались вони.

Але ж на моєму малюнку був не капелюх. Малюнок зображував змія боа, що перетравлював слона. Тоді я намалював середину змія, щоб дорослі таки зрозуміли. Дорослі завжди потребують пояснень. Мій малюнок номер 2 був отакий:

Але дорослі порадили кинути малювати зміїв боа, розрізаних або цілих, і взятися натомість до географії, історії, арифметики і граматики. Саме отак, у шестирічному віці, я й зрікся блискучої кар'єри художника. Я зневірився, бо обидва мої малюнки не мали успіху. Дорослі, коли самі, ніколи нічого не розуміють, а дітям нудно завжди і щоразу пояснювати їм.

Тож я був змушений обрати інший фах і навчився пілотувати літаки. Я літав потрохи в усьому світі. Географія справді стала мені у великій пригоді. Тільки глянувши, я зразу міг сказати, чи внизу Китай чи Аризона. Таке знання неоціненне, якщо заблукав серед ночі.

Протягом свого життя мені не раз траплялося знайомитись із багатьма серйозними людьми. Я довго жив серед дорослих. Я бачив їх зблизька. Але моя думка про них стала не набагато кращою.

Коли я натрапляв на дорослого, що видавався бодай трохи прозорливим, я робив над ним експеримент і показував свій малюнок номер 1, який завжди мав із собою. Мені кортіло дізнатися, чи цей дорослий справді тямущий. Але я завжди чув у відповідь: «Це капелюх». Тоді я вже не розповідав йому ані про зміїв боа, ані про давні ліси, ані про зорі. Переходив на його рівень. Розмовляв про бридж, гольф, політику й краватки. А дорослий радів знайомству з таким розважливим чоловіком.

РОЗДІЛ II

Тож я жив отак сам, не маючи нікого, з ким можна щиро порозмовляти, аж поки шість років тому в Сахарській пустелі сталася аварія. Щось поламалося в моторі літака. Я не мав ні механіка, ні пасажирів і вирішив спробувати сам узятися за складний ремонт. Для мене то було питання життя або смерті. Питної води я мав щонайбільше на тиждень.

Першого вечора я заснув на піску за тисячу миль від усіх населених земель. Я був ще самотніший, ніж моряк із розтрощеного бурею корабля на плоту серед океану. Тож уявіть собі мій подив, коли вдосвіта мене розбудив дивний голосок. Він просив:

— Будь ласка, намалюй мені баранця!

— Га?

— Намалюй мені баранця...

Я зірвався на рівні ноги, немов уражений блискавкою. Протер очі. Глянув навколо. Побачив малого й дуже дивного хлопчика, що поважно дивився на мене. Ось його найкращий портрет, який згодом я зміг намалювати. Але мій малюнок, звичайно, аж ніяк не такий чарівний, як модель. І тут винен не я. Як я мав шість років, дорослі віддохотили мене від кар'єри художника, і я нічого не навчився малювати, крім боа — цілих і розрізаних.

Я виричав очі з подиву й роздивлявся ту постать. Не забувайте, я опинився за тисячу миль від усіх населених земель. А втім, анітрохи не здавалося, ніби той хлопчик заблукав,

вмирає від втоми, спраги чи страху. Він аж ніяк не скидався на дитину, загублену серед пустелі за тисячу миль від людських осель. Коли я нарешті спромігся подати голос, то запитав:

— Але... що ти тут робиш?

А він повторив, тихесенько, наче щось дуже серйозне:

— Будь ласка... намалюй мені баранця...

Коли таємниця надто разюча, не смієш не коритися їй. Хоч якими безглуздими видалися мені ті дії за тисячу миль від усіх населених місць, і то в смертельній небезпеці, я дістав із кишені аркуш паперу й ручку. І раптом пригадав, що вивчав передусім географію, історію, арифметику та граматику, і (не без дрібки лихого гумору) сказав хлопчику, що не вмію малювати. Та він наполягав:

— Пусте. Намалюй мені баранця.

Я ніколи не малював баранців, тож знову намалював йому один із двох малюнків, на які був здатний. Зобразив цілого боа. І був приголомшений, почувши заперечення хлопчика:

— Ні-ні! Я не хочу слона в утробі боа. Цей змій украй небезпечний, а слон надто великий. А в мене все маленьке. Мені треба баранця. Намалюй мені баранця.

Тож я намалював.

Хлопчик уважно роздивився й мовив:

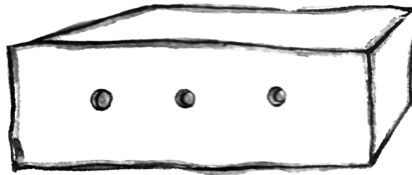
— Ні! Цей уже тяжко хворий. Намалюй мені іншого. Я намалював:

Мій приятель лагідно, поблажливо всміхнувся:
— Ти ж і сам добре бачиш... це не баранець, а баран.
У нього роги...
Тож я намалював ще раз:

Але й цей малюнок не схвалили, як і решту:
— Цей надто старий. Я хочу баранця, який житиме довго.
Мені вже уривався терпець, бо я квапився розбирати
мотор, тож я нашкрывав отакий малюнок.

І пояснив:
— Це ящик. Баранець, якого ти хочеш, там усередині.
Але я дивом дивувався, побачивши, як проясніло обличчя
мого малого судді:

— Він точнісінько такий, як я хотів! Як по-твоєму, баранцеві треба багато трави?

— Чого ти запитуєш?

— Бо в мене все маленьке...

— Йому вистачить. Я намалював тобі малого баранця.

Хлопчик нахилився над малюнком:

— Не такого вже й малого... Ти ба! Він заснув...

Отак я познайомився з Маленьким Принцом.

Ось його найкращий портрет, який згодом я зміг намалювати.

ЗМІСТ

МАЛЕНЬКИЙ ПРИНЦ	3
Розділ I	4
Розділ II	6
Розділ III	10
Розділ IV	13
Розділ V	16
Розділ VI	20
Розділ VII	22
Розділ VIII	25
Розділ IX	29
Розділ X	32
Розділ XI	37
Розділ XII	39
Розділ XIII	41
Розділ XIV	44
Розділ XV	47
Розділ XVI	50
Розділ XVII	51
Розділ XVIII	54
Розділ XIX	55
Розділ XX	57
Розділ XXI	59
Розділ XXII	65
Розділ XXIII	67
Розділ XXIV	68
Розділ XXV	71
Розділ XXVI	74
Розділ XXVII	81